

No.

CYDBWYLLGOR CYSWLLT Y SECTOR GWIRFODDOL

Cofnodion cyfarfod anghysbell a gynhaliwyd ar 7 Chwefror, 2022.

Mae'r Agenda ar gael [yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar gael [yma](#).

Yn Bresennol: Y Cynghorydd R.M. Birch (Cadeirydd); Cynghorydd J.M. Norman (Is-Gadeirydd); Cynghorwyr C.A. Cave, A.M. Collins, R. Crowley and L.O. Rowlands

Hefyd yn bresennol: Cynghorydd Dr. I.J. Johnson

Cynrychiolwyr o'r Sector Gwirfoddol: R. Connor (Gwasanaethau Gwirfoddol Morgannwg), L. Newton (Caerdydd a Gweithrediad Iechyd Meddwl y Fro), H. Smith (Barnardos) a A. Barnaby (Cynrychiolydd Cynghorau Tref a Chymuned)

829 PENODI IS-GADEIRYDD ANRHYDEDDUS O GYNRYCHIOLWYR Y SECTOR GWIRFODDOL AR GYFER Y FLWYDDYN DDINESIG

CYTUNWYD – BOD L. Newton yn cael ei benodi'n Is-gadeirydd Anrhydeddus ar gyfer y flwyddyn ddinesig bresennol.

830 YMDDIHEURIAD AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd hwn gan y W. Hennessy (Ymddiriedolwr Vale People First)

831 COFNODION –

CYTUNWYD - CYMERADWYO cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 30 Tachwedd, 2021 fel cofnod cywir.

832 DATGANIADAU BUDDIANT –

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau buddiant.

833 ARCHWILIO CYMRU: GWAITH PARTNERIAETH Y TRYDYDD SECTOR – CYNGOR BRO MORGANNWG (PW) –

Cyflwynodd y Pennaeth Polisi a Thrawsnewid Busnes yr adroddiad a oedd yn rhoi gwybod i'r Pwyllgor am ganfyddiadau archwiliad Archwilydd Cyffredinol Cymru o waith partneriaeth rhwng Cyngor Bro Morgannwg a'r Trydydd Sector. Canolbwyntiodd yr adolygiad ar archwilio a oedd trefniadau'r Cyngor gyda'r

No.

trydydd sector yn cefnogi'r Cyngor yn effeithiol i gyflawni ei flaenoriaethau adfer strategol.

Yn gyffredinol, daeth canfyddiadau'r adroddiad i'r casgliad bod trefniadau'r Cyngor yn cefnogi ei ffordd bresennol o weithio gyda'r trydydd sector, ond y gellid ei gryfhau yn awr er mwyn manteisio i'r eithaf ar gyfleoedd i wella'r berthynas i gefnogi'r gwaith o gyflawni blaenoriaethau adfer strategol y Cyngor.

Nododd yr adroddiad bedwar Cynnig ar gyfer Gwella hefyd:

- C1 - Dylai'r Cyngor ailystyried y rhestr wirio a nodir yn Atodiad 1 adroddiad Archwilio Cymru, yn enwedig yr adrannau canlynol:
 - Gweledigaeth
 - Strategaeth gorfforaethol
 - Compact
 - Deall ymgysylltiad â'r trydydd sector
 - Gwasanaethau Dylunio
 - Hyfforddiant
 - Adolygiad perfformiad
- C2 - Fel rhan o'r adolygiad o'r compact, dylai'r Cyngor adlewyrchu sut y mae am weithio gyda'r trydydd sector i helpu i gyflawni ei flaenoriaethau adfer strategol, sut y gall adeiladu ar y gwaith cadarnhaol yn ystod y pandemig, ac ystyried sut y gall gryfhau ei gymhwysiad o'r egwyddor datblygu cynaliadwy.
- C3 - Dylai'r Cyngor ystyried lefel yr adnoddau a'r buddsoddiad sydd eu hangen i sicrhau ffordd fwy cydweithredol o weithio gyda'r trydydd sector ac adlewyrchu hyn yn ei Gynllun Ariannol Tymor Canolig.
- C4 - Dylai'r Cyngor ystyried pa gamau y gall eu cymryd i helpu'r trydydd sector i addasu i ffordd fwy cydweithredol o weithio.

Diolchodd y Cadeirydd i'r Swyddog am ei gyflwyniad o'r adroddiad ac wedi hynny gwahoddodd sylwadau gan yr Aelodau, y gellid crynhoi'r ymatebion iddynt fel a ganlyn:

- Teimlai'r cynrychiolydd o Wasanaethau Gwirfoddol Morgannwg (GVS) ei bod yn hanfodol bwysig bod yr ymateb i adroddiad Archwilio Cymru (AW) yn gydweithredol ac wedi'i gyd-gynhyrchu, gyda chyfranogiad gan yr Awdurdod Lleol a'r Trydydd Sector.
- Gwahoddwyd GGM i gyflwyno ei Adroddiad Blynnyddol i'r Pwyllgor Craffu Perfformiad corfforaethol ac Adnoddau mewn cyfarfod yn y dyfodol.
- Roedd yr adroddiad gan AW wedi tynnu sylw at nifer o faterion ar gyfer GGM, yn enwedig o ran y cynnydd mewn gwirfoddolwyr ychwanegol rhwng mis Mawrth a mis Mehefin 2020, ac er nad oedd nifer y gwirfoddolwyr ar yr un lefel bellach, roedd yn uwch nag y bu cyn mis Mawrth 2020. Felly, roedd yn bwysig casglu'r brwdfrydedd a'r parodrwydd i gefnogi a oedd wedi dod drwodd ac a oedd yn parhau i ddod drwodd o boblogaeth Bro Morgannwg.
- Roedd yn anodd cynyddu nifer y gwirfoddolwyr neu'r rhanddeiliaid a fu'n ymwneud ag arolygon adborth, gan fod ganddynt yn aml flaenoriaethau eraill ac roedd yr amser a dreuliyd ar arolwg yn drobwynt.
- Er y cydnabuwyd nad oedd 1100 o ymatebwyr i'r arolwg Lles yn cynrychioli poblogaeth y Fro (ar lai nag 1%) roedd hon mewn gwirionedd yn gyfradd ymateb gymharol uchel. At hynny, nododd Strategaeth Cyfranogiad y

Cyhoedd y Cyngor uchelgais i archwilio gwahanol ffyrdd o ymgysylltu â'r boblogaeth ar sail gylchol, gan eu cynnwys mewn prosesau llawer cynharach.

- O ran sefydlu a chyfansoddiad Grŵp Gorchwyl a Gorffen a fyddai'n archwilio'r materion a godwyd yn yr adroddiad, dywedodd y Swyddog y byddai'r grŵp yn cynnwys Swyddogion Awdurdodau Lleol a chydweithwyr sy'n gweithio yn y Trydydd Sector i wneud gwaith cwmpasu cychwynol, gyda chyfranogiad ehangach gan Aelodau Etholedig a chynrychiolwyr eraill i ddatblygu'r gwaith ymhellach. Byddai'r grŵp yn adrodd am ddiweddariadau yn rheolaidd i'r Pwyllgor er mwyn iddo allu craffu ar y gwaith, dylanwadu arno a'i lywio wrth iddo fynd rhagddo, ond eglurodd y Swyddog y gallai cynrychiolydd o'r Pwyllgor fod yn rhan o'r grŵp i helpu i lunio ei gam cychwynol o waith ymgysylltu.
- Ymgynghorodd swyddogion ac anogodd y cyhoedd i gymryd rhan mewn amrywiaeth o ffyrdd, er nad oeddent wedi llwyddo i gynnal ymgynghoriad wyneb yn wyneb traddodiadol oherwydd COVID-19 ond roeddent yn obeithiol o fod yn ôl yn gwneud hyn cyn bo hir. Yn ogystal, roedd opsiynau i gwblhau arolygon dros y ffôn neu drwy Ganolfan Gyswilt y Cyngor os nad oedd gan unigolion fynediad at dechnoleg neu'r rhyngwyd. Edrychodd y Strategaeth Cyfranogiad y Cyhoedd ar y dulliau sydd ar gael a'r ffordd orau o gymryd rhan.
- Nododd cynrychiolydd Gweithredu dros Iechyd Meddwl Caerdydd a'r Fro (CAVAMH) y byddai'r sefydliad yn hapus i helpu gyda'r gwaith sy'n cael ei drafod, a nododd fod atebion i arolygon yn cael eu hannog mewn rhai achosion drwy gael cynnig taliad ariannol.

Mewn ymateb i sylwadau'r Cynghorydd C.A. Cave, awgrymodd y Cadeirydd ei bod yn trafod gyda'r Swyddog Gwasanaethau Democrataidd Cynorthwyol y ffordd orau o ddsbarthu adroddiadau a chofnodion perthnasol i Bwyllgorau eraill y Cyngor, a chytunodd y Pwyllgor fod hyn yn syniad da.

Yna, gan nad oedd unrhyw sylwadau neu ymholiadau ar y pryd, penderfynwyd

CYTUNWYD –

- (1) BOD y canfyddiadau allweddol sy'n deillio o adolygiad Archwilio Cymru o waith partneriaeth y Cyngor gyda'r trydydd sector, ac ymateb y Cyngor i gynigion yr adolygiad ac Archwilio Cymru ar gyfer gwella fel y rhestrir yn yr adroddiad yn cael eu nodi.
- (2) BOD sylwadau'r Pwyllgor Craffu Perfformiad ac Adnoddau Corfforaethol, a ystyriodd y mater hwn yn eu cyfarfod ar 20 Ionawr 2022, yn cael eu nodi.
- (3) BOD yr adroddiad yn cael ei gyfeirio at y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ac arno i'r Cabinet i gymeradwyo'r camau gweithredu arfaethedig i fynd i'r afael â'r cynigion ar gyfer gwella ynghyd â sylwadau perthnasol gan Gyd-bwyllgor Cyswilt y Sector Gwirfoddol a'r Pwyllgor Craffu Perfformiad ac Adnoddau Corfforaethol.

Rhesymau dros benderfyniadau

No.

(1 a 2) Wedi ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

(3) Sicrhau bod y Cyngor yn ymateb yn briodol ac yn gweithredu meysydd i'w gwella fel y nodwyd gan Archwilio Cymru

834 BWRDD GWASANAETHAU CYHOEDDUS BRO MORGANNWG – ASESIAD LLESIANT DRAFFT (PW) –

Roedd yr adroddiad yn gofyn am farn y Pwyllgor ar yr Asesiad Llesiant drafft, a oedd yn ddyletswydd statudol a osodwyd ar Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus (PSB) gan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol ac wedi defnyddio ystod o ddata, ymchwil a thystiolaeth genedlaethol a lleol. Nodwyd dadansoddiad o'r wybodaeth hon mewn cyfres o adroddiadau a oedd gyda'i gilydd yn ffurfio'r Asesiad Lles ac yn adrodd hanes profiadau lles ym Mro Morgannwg.

Yr elfennau gwahanol a gynhwyswyd yn yr Asesiad Lles oedd:

- Golwg ar Fro Morgannwg - Asesiad o Les y Presennol a'r Dyfodol
- Adroddiad Demograffeg
- Adroddiad Addysg a'r Economi
- Adroddiad Iechyd a Chymunedau
- Adroddiad yr Amgylchedd a Thrafnidiaeth

Roedd pob adroddiad â thema yn myfyrio ar effaith COVID-19 a sut yr oedd wedi newid bywydau, ac yn dangos sut yr oedd gwahanol wasanaethau a materion yn effeithio ar ei gilydd a phwysigrwydd mabwysiadu dull integredig. Roedd yr asesiad hefyd yn edrych i'r dyfodol a'r hyn yr oedd angen i'r Cyngor fod yn ymwybodol ohono ar gyfer cenedlaethau'r presennol a'r dyfodol, sut olwg oedd ar y Fro heddiw ond hefyd sut olwg allai fod ar y Fro yn y dyfodol, er enghraifft o ran demograffeg, technoleg a'r amgylchedd.

Ar ôl i'r Pennaeth Polisi a Thrawsnewid Busnes a'r Rheolwr Strategaeth a Phartneriaeth, gwblhau eu cyflwyniad o'r adroddiad, gwnaethant wahodd unrhyw gwestiynau neu sylwadau gan Aelodau yr ymdriniwyd â hwy fel a ganlyn:

- Roedd yr asesiad yn cynnwys adran ynghylch gwirfoddoli, a gofynnwyd cwestiwn mewn perthynas â gwirfoddoli yn yr arolwg ymgysylltu 'Let's Talk', gyda gwybodaeth hefyd wedi'i thynnu i mewn o arolwg cenedlaethol Cymru. Roedd swyddogion yn hapus, fodd bynnag, i ymhelaethu ar fater gwirfoddoli gan eu bod yn ystyried yr Asesiad fel darn parhaus o waith sy'n cael ei ddatblygu'n barhaus.
- Roedd y BGC yn ymwybodol o osgoi dyblygu, o gofio eu gwaith partneriaeth cryf gyda Bro Ddiogelach ac fel rhan o Brifddinas-Ranbarth Caerdydd, ac felly roedd y BGC yn canolbwyntio ar nodi lle'r oeddent yn ychwanegu'r gwerth mwyaf.
- Roedd swyddogion yn cydnabod pwysigrwydd strategaeth gyfathrebu gadarn o fewn y Cyngor a oedd hefyd yn helpu i osgoi dyblygu, ac roedd yn bwysig i'r Cyngor sefydlu ei gysylltiadau ar draws y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol, y Brifddinas-ranbarth a'r BGC, tra bod yn glir hefyd am eu cylchoedd gwaith a'u safbwyntiau penodol. Y nod oedd sefydlu pa fwch y

No.

byddai'r cyrff hyn yn ceisio'i lenwi drwy gydweithio, a byddai'r gwaith hwn yn cael ei wneud yn ystod y misoedd nesaf.

- Roedd canfyddiadau'r Asesiad wedi'u bwydo'n ôl yn rheolaidd i Dîm Arweinyddiaeth Strategol a Bwrdd Mewnwelediad y Cyngor. Roedd swyddogion yn annog cydweithwyr, wrth ddatblygu polisi a chynnal asesiadau effaith, i ddefnyddio gwybodaeth yn yr asesiad yn hytrach na gwneud y gwaith eto.
- Er ei bod yn ofynnol cynnal yr Asesiad bob pum mlynedd, roedd Swyddogion yn ystyried pa elfennau y gellid eu hadnewyddu'n fwy rheolaidd fel y gallai partneriaid y BGC gael gafael ar y wybodaeth.
- Roedd swyddogion yn ceisio hyrwyddo'r ffaith bod darn mor helaeth o waith wedi'i wneud a'i fod ar gael fel adnodd i'r rhai yr oedd ei angen arno o fewn y Cyngor a'i sefydliadau partner.
- Roedd swyddogion yn cydnabod y gallent ymchwilio i sut y gallai gwasanaeth Trafnidiaeth Gymunedol Greenlinks y Cyngor fynd i'r afael â materion sy'n ymwneud ag unigrwydd ac alcoholiaeth, dau bwynt a godwyd yn yr asesiad. Byddai hyn yn ychwanegol at waith sy'n cael ei wneud mewn partneriaeth â GGM ac Age Connects i fynd i'r afael â materion sy'n ymwneud ag unigedd ac unigrwydd ymhlith cymunedau yn y Fro Orllewinol, gan gynnwys canolfan wedi'i chynllunio yn Llanilltud Fawr a sicrhau bod amrywiaeth o gyfleoedd ariannu ar gael i grwpiau cymunedol.

Canmolodd yr Aelodau yr adroddiad cynhwysfawr a'r gwaith a wnaed ac, ar gais y Cadeirydd, cytunodd Swyddogion y byddai'r sleidiau cyflwyno a ddefnyddiwyd yn ystod y cyfarfod yn cael eu dosbarthu i'r Aelodau er mwyn iddynt allu eu rhannu ymhellach mewn fforymau eraill, er enghraifft Cyngorau Tref neu Gymuned.

Gan nad oedd unrhyw ymholiadau pellach gan yr Aelodau, penderfynwyd

CYTUNWYD – BOD yr Asesiad Llesiant drafft yn cael ei nodi, gyda Swyddogion sy'n cynrychioli'r BGC wedi cael gwybod am farn y Pwyllgor ynghylch y cynnwys, y strwythur a'r casgliadau a nodir yn yr asesiad yn ystod y drafodaeth ar yr eitem ar yr agenda.

Rhesymau dros benderfyniadau

Wedi ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.